

VIRRAN

varrelta

Päijälän kylälehti

04/2025

11-12

*Pyhiinvaellusta
Espanjassa*

13-14

*Myllypirtin uusi
haltija*

PÄIJÄLÄ
Kylä virran varrella

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Sisältö ja toimitus
- 2 Pääkirjoitus
- 3 Digiviidakko
- 4 Tuvalla tapahtuu
- 5-6 Syksyn tapahtumat kuvina
- 7 Rallilounas
- 8 Muhkun pyöräily
- 9 Kirjapiirin kuulumisia
- 10 Lähetystapahtuma
- 11-12 Matkakertomus
- 13-14 Myllypirtin uusi haltija
- 15-16 Vesa Mäntymäki
- 17-18 Sanna Ruokolan näyttely
- 19 Joulukuusen elämä
- 20 Joulun ilosanoma
- 21 Joulupakina
- 22 Tapahtumakalenteri, Tiekirkko
- 23 Aino Ruokolan yrttitee

Rallien kiitoslounaalla ennätysmäärä väkeä, s.7

“Valtuuskunta” kävi tarkistamassa Tuvan kaivot. Lisää Tuvalta s. 4

Pian syttyvät taas kylän jouluvalot, s.22

Virran Varrelta – Päijälän kylälehti, 04/2025.

Virran Varrelta -toimituskunta:

Hannu Lahtinen (päätoimittaja), Leena Bragge, Anna Maria Karjalainen, Ulla Lahtinen, Risto Lehto, Rainer Lehtonen, Kari Mielikäinen, Aulikki Niemi-Savolainen, Risto Ojala, Lauri Onali, Aino Ruokola, Anna-Helena ja Kari Vilkkö, Merja Åkerlind

Julkaisijat: Päijälän kristillinen yhdistys, Päijälän seudun kyläyhdistys ja Mäkimaan Muhku

Lehden taitto: Leena Bragge, Ulla Lahtinen ja Mirkka Lempiäinen

Painatus: Padasjoen kirjapaino. Painetaan 4 krt. vuodessa.

Yhteystiedot:

VV-päätoimittaja Hannu Lahtinen, 0500 304769, hannu.lahtinen@pajjala.fi

Päijälän kristillisen yhdistyksen puheenjohtaja Terhi Ratalahti, 045 1318891, terhi.ratalahti@gmail.com

Päijälän Seudun kyläyhdistyksen puheenjohtaja Leena Bragge 040 8326131, leenaobragge@gmail.com

Mäkimaan Muhku: Risto Lehto, rhlehto1@gmail.com

Kansikuva: Riitta Hellqvist

Arvoisa lehtemme lukija!

On marraskuun puolivälin perjantainen aamu. Pakkasta mittarissa 3,5 astetta, maa mustana, ilma harmaa. Aamu-uutinen kertoo taas kerran massiivisesta ohjus- ja drooni-iskusta Kiovaan, Hamas on jälleen luovuttanut yhden ruumiin Israelille, talous ei vaan parane maassamme... Havahdun. Normaalit uutiset. Eikö mitään uutta? Eikö mitään toivoa? Kyllä. Tämä on vuoden 2025 Virran Varrelta lehden joulunumero! Suljen nettilehden.

Otan käteeni Raamatun. Avaan sen Luukkaan evankeliumin toisen luvun kohdalta. Luen jakeet 10:stä eteenpäin ”Älkää peljätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Teille on syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra. ... Samalla hetkellä oli enkelien ympärillä suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen: Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita Hän rakastaa... paimenet palasivat Marian, Joosefin ja lapsen luota kiittäen ja ylistäen Jumalaa siitä, mitä olivat nähneet ja kuulleet.”

Maailman luoja -siihen uskon, en sattumauskoon- rakastaa meitä ihmisiä, kuviaan. Se antaa toivon kaiken ihmissynkeyden keskellä. Tämän lapsen syntymäjuhlaan me valmistaudumme. Voi kun sen aina muistaisin ja ymmärtäisin sydämessänikin!

Tämä VV-numero kertoo joulun sanomasta, mutta runsaasti meidän jokapäiväisestä elämästämme ja ihmisistä täällä omassa kylässämme Päijälässä. Meillä on paljon kiitettävää, paitsi toisistamme ja siitä etuoikeudesta, että saamme elää täällä kokoaikaisesti, osa-aikaisesti tai vierailla silloin tällöin. Saamme nauttia monipuolisesta luonnosta, yhdistysten toiminnasta, niiden tuloksista ja palveluista sekä yhdessä tekemisestä. Näitä tapahtumia ja ihmisten ajatuksia on lehdessämme taas runsaasti. Kiitos kaikille kirjoittajille. Ilman teitä ei lehteä synny.

Olemme seuranneet Tukkipöytästä syntyvän Metsä- ja uittöäytelyn vaihteita. Hanke etenee suunnitelman mukaisesti ja siitä projektihenkilö Lauri kertoo omassa jutussaan. Avajaisia saanemme viettää alkukesästä. Kiitos kaikille hanketta eri tavoin tukeneille ja talkoisiin osallistuneille. Lehdessä on useampia henkilöhaastatteluja - eri elämäntilanteista - jotka mahdollistavat tutustumisen toinen toisiimme. Se on arvokasta erityisesti yhteisöllisyyden säilymiselle ja kehittymiselle, talkoiden ohella. Kiitos teille aktiivisesta asenteesta haastatteluihin ja myös oma-aloitteisista jutuista. Sellaiset ovat jatkossakin tervetulleita; eihän lehden toimitus tiedä, mitä mielenkiintoista kenenkin elämässä on tapahtunut. Itse iloitsen ja uskon monen muunkin iloitsevan, että kylämme talot saavat uusia asukkaita, kun vanhat sukupolvet antavat tilaa syystä tai toisesta. Viimeisimpänä Helanderin talossa sillan pielessä, kun Sepon tytär perheineen on ottanut vastuun kiinteistöstä. Tervetuloa kylämme aktiiviasukkaaksi! Ja toivottavasti edellisenkään sukupolvi ei hylkää meitä.

Katson ulos. Mitä ihmettä? Aurinko paistaa 14.11. klo 9.30. Katson uusin silmin tähän aamuun ja tulevaan. Toivon ja rauhan perustalta. Auringon valo avaa sydämen ja ymmärryksen näkemään laajemmin, itseään ja hetkeä kauemmaksi. Se tuo ajatuksiin ja silmiin sellaista, jota hämärässä ei pysty erottamaan. Olemme jokainen ainutlaatuinen ja ainutkertainen osa luomakuntaa, Jumalan suunnitelmaa. Siksi Jeesus, joulun syntymäpäiväsankari, lupaa meille: ”Minä jätän teille rauhan, oman rauhani minä annan teille, en sellaista, jonka maailma antaa, olkaa rohkeat, älkääkä vaipuko epätoivoon”. Meillä on lupa ajatella ja uskoa että meillä on ainutlaatuinen kyläyhteisö, rauha ja usko tulevaan, niin ajalliseen kuin iankaikkiseen!

Näillä mietteillä, rauhaisaa joulun aikaa jokaiselle lukijalle ja Jumalan siunausta tulevalle vuodelle!

Hannu Lahtinen

DIGIVIIDAKKO

*Ja tästä lisää
osoitteessa
...piste.fi*

Tässä kuvassa on meneillään tulostimen ajurin lataaminen. Se onnistui suhteellisen sujuvasti.

Jouduin taas kerran käymään läpi perusasioita perusteellisesti vaihtaessani laitteita uusiin. En ehkä olisi vaihtanut mitään, mutta nykyaika vaatii koko ajan juoksemaan kovemmin ja nousemaan seuraavalle levelille (tasolle) kuin ihmisen on tarpeellista päästä. 4G ei ole nykyään enää tarpeeksi nopea, joten pitää olla 5G. Minä olen jo pari vuotta maksanut puhelinyhtiölle 5geestä, koska heillä ei ole enää hintoja 4geelle. Laitteeni olivat jo niin vanhoja (8 vee), ettei uusien ohjelmien päivitykset onnistu. Mokkulakin (noin 3 vee 4 gee) piti vaihtaa isompaan reitittimeen, koska sille vanhalle ei ollut enää vastaavaa myynnissä.

Kun jättäydyin eläkkeelle, ostin itselleni rannekellon. Vanha oli mennyt rikki jo pari vuosikymmentä sitten. Mutta tämä aikarauta ei ole toiminut kunnolla alkujaankaan. Se vaan lakkaa käymästä, jos ei huvita tikittää eteenpäin. Valtakunnallisesti myös telkkarit piti vaihtaa. Äidin töllo oli niin vanha, että jouti heti sivuun. Omani myös, vaikka oli vasta parikymmentä vuotta vanha. Kaverilta saamani älyteevee olikin ainoa, josta näkyivät teräväpiirrot. Annoin sen äidille käyttöön, koska hän seuraa maailman asioita livenä. Tosin siinäkin näkyy vain viisi kanavaa, koska en osaa vielä säätää älyteeveetä. Onneksi äiti osaa käyttää sitä. Minä taltioin muutamat sarjat läppäriini ja katselen niitä sitten viikkoja jälkeenpäin, jos ja kun ehdin. On vielä olemassa Ruutu, Areena, Katsomo ja jotain ”piste.fi”, mistä näkee myös kaikkea turhanpäiväistä tarvittaessa.

Mutta palataan vielä uuteen läppäriin. Kun sen ostaa kaupasta, vie kotiin ja laittaa töpselin seinään, niin valmista tuli. Näin sanotaan myyntipuheessa. Ensin poikani teki siihen tarvittavat päivitykset ja muutamat säädöt. Serkunpoika poikkiesi ohimennen tekemään pyytämiäni lisäsäätöjä ja antamaan lisävinkkejä. Isoin asia oli saada tiedot vanhasta koneesta uuteen. Osan pystyin tekemään nettiohjeiden avulla. Pankkiohjelmien toimimaan saaminen oli kahden päivän homma (kolme pankkia vs. läppäri ja kännykkä) – tunnistautuminen vei aikaa, kun pitää osata vakuuttaa joka pankille eri tavalla, että minä olen minä. Nykyaajan tietoturva ja yksityisyys on hieno asia, mutta kun sen hallitsemisesta tehdään rakettitiedettä, niin hiki tulee.

Kahden koneen synkronointi on myös mielenkiintoista. Käytän molemmissa samoja ohjelmia (sähköposti, watsappi, valokuvat, kalenteri, facebook jne). Pitää määritellä luvat päivittää uudet tai muuttuneet tiedot toisesta koneesta toiseen. Ja kerrankin ajattelin olla kaukaa viisas, kun poistin vanhasta puhelimesta kaikki 150 turhaa puhelinnumeroa ennen siirtoa. Sitten siirstin jäljelle jääneet 300 ohjeiden mukaan uuteen puhelimeen. Ja hupsista! Uudessa olivat taas ne kaikki 450 numeroa, joista poistin 150 turhaa. Kyllä on hienoa, että on järjestelmä, joka pitää huolen siitä, etten vain vahingossa hukkaa mitään.

Oli vähällä, etten vaihtanut autoakin loppukesästä. Löytyi sellainen vika lämmittimestä, että merkkikorjaamollakin sanoivat harvinaiseksi. Yhden osan vaihdon jälkeen vika ei korjaantunut kokonaan, mutta olen oppinut tietämään, miten lämpäriä säädetään, niin ettei se rutise minulle. Onneksi autoni ei ole kuin vähän digitalisoitu. Sitä pystyy vielä ihmiset korjaamaan eikä tekoäly. Nyt on ainakin digikalusto vaihdettu nykyaikaan, vaikka käyttäjä itse tuntee olevansa yhä siellä 2G-tasolla. Uuden rannekellon vielä haen – jos muistan. Siinä ei ole diginäyttöä, vaan viisarit.

Teksti ja kuva Leena Bragge, psky pj.

TUKKILAISTUVAN KUULUMISIA

Viikkoni ovat vierähtäneet Päijälässä syksyllä nopeasti. Vaikka ulkona on jo pimeämpää ja koleampaa, viihdyn edelleen Tukkilaistuvassa. Siellä saan rauhassa syventyä omaan työhön, eikä illalla pimeässä ole enää kiire mihinkään. Ilmalämpöpumppu on ainoa lämmön lähde, mutta se on riittänyt toistaiseksi ihan hyvin. Ensimmäiset hiiret loukutin lokakuun lopussa, mikä taitaa olla talven tulon merkki. Onneksi suurin osa kokoelmista, yli 400 esinettä, tuli käsiteltyä ja luetteloitua ulkona hyvän sään aikana, sillä enää ei tekisi mieli istua täyttä työpäivää telttakatoksessa. Se ei olisi tosin mahdollistakaan, sillä syysmyräkki hajotti teltan Päijälän Pirtin pihassa. Ehtipähän palvella edes yhden kesän.

Työni painopiste on siirtynyt syksyn aikana kokoelmatöistä enemmän kirjallisen työn pariin. Lokakuusta asti aikani on kulunut suurilta osin näyttelyyn tulevien teksti- ja kuvakylttien parissa. Suunnittelen Photoshopilla A3-kokoisia kylttejä, joissa kerron mahdollisimman paljon näyttelyn aiheista ja esineistä mahdollisimman tiiviissä paketissa, vieläpä siten että tilaa jää kivoille valokuvillekin. Edessä on vielä iso urakka, mutta tänä tekoällyn aikakautena tuntuu hyvältä, että Tukkilaistuvan näyttelyn kyltit ovat ikiomaa tuotantoa.

Jo syyskuussa valikoin huolellisesti luettelointani kokoelmistamme ne esineet, jotka halusin osaksi näyttelyä. Tällä hetkellä näyttäisi siltä, että jopa puolet kaikista luetteloiduista esineistä saisi paikan päänäyttelytilasta. Se tietää yli 200:aa kiinnostavaa esinettä, ja uskoisin että määrä kasvaa suuremmaksikin. Loput kokoelmista asetetaan näytteille ja varastoidaan järkevästi muihin Tukkilaistuvan osiin.

Laitoin alkusyksystä etsintäkuulutuksen kansalliselle museoalan sähköpostilistalle näyttelyimme kaipaamista vitriineistä. Olen saanut toistaiseksi vain kaksi vastausta, joista toisessa tarjottu tavara ei olisi mitä ilmeisimmin mahtunut edes näyttelytilan ovesta. Toinen vaikutti sen sijaan kiinnostavalta. Vierailin itsenäisesti Suomen Ilmailumuseossa Vantaalla, joka aikoo uusia näyttelyään luopuen samalla joistain vitriineistä. Löysinkin kiinnostavia kohteita, mutta he eivät ole vielä tehneet päätöksiä niistä tätä kirjoittaessani. Pidän hyvien vitriinien saamista näyttelyyn tärkeänä, sillä niiden avulla tuodaan ne pienet ja hauraatkin esineet mielekkäästi näytille järeiden työkalujen rinnalle. Pidellään siis peukkuja!

Teksti: Lauri Onali, Kuva: Ulla Lahtinen

Kyläaktiivit Tukkilaistuvan "askartelukerhossa": Talkoolaiset ovat tekemässä numerolaattoja seinille tuleviin näyttelyesineisiin. Kohisevalta saatiin entisen isännän Pentti Ruokolan keräämiä katajia, joista sahattiin viipaleita. Niihin tehtiin numeroita kolvilla, porattiin reikä ja pujotettiin Lehdon Ollin varastosta löytynyttä nahkanyöriä. Taas päästiin näyttelyn rakentamisessa askel eteenpäin.

SYYSTORI PIRTILLÄ

Syystori oli tavanomaista hiljaisempi. Liekö syynä vähän sateinen ja viileä sää. Yli puolet kymmenestä myyjästä oli sisällä salissa. Paikallaolijat nauttivat tavalliseen tapaan herkullisia sillivoileipiä kahvin kanssa tai korvapuusteja makeannälkään.

TUPARIT KOHISEVALLA

Anna Maria Karjalainen vietti seitsemänkymppisiä ja samalla tupaantuliaisia Kohisevalla. Avoin kutsu toikin runsaasti kyläilijöitä tutustumaan hienosti remontoituun taloon. Anna Maria oli lukenut Päijälän historiikista, miten Onni Taivalaho oli toivonut aikanaan syntymäpäivälahjaksi lahjoituksia virsitaulun saamiseksi rukoushuoneelle. Niinpä hän otti ideasta mallia ja pyysi lahjojen sijaan tukea rukoushuoneen kuistien ikkunoiden kunnostamiseksi.

Kuvassa vas. Risto Lehto, Ilkka Lehto, Veera Mäkipää, Aino Ruokola, Leena Bragge päivänsankarin takana ja oik. Terhi Ratalahti. Seinällä kuvissa Kohisevan rakentajat Vihtori ja Elli Leppäkoski (alla) ja Anna Marian isovanhemmat Konrad ja Elma Aaltonen.

PIRTIN UUDET IKKUNAT

Päijälän Pirtin ikkunaremppe eli ulkopokien kunnostus oli kesän mittainen urakka, joka saatiin jouhevasti maaliin kylälaisten talkootyönä sekä Kotiseutuliiton avustuksella seudun ammattilaisia hyödyntäen. Perinnekunnostuksen koulutus talkoiden aluksi toi kylälle uutta osaamista, jota voidaan ensi kesänä hyödyntää mm. Rukoushuoneen kuistien ikkunakunnostuksessa.

POIKUEHAUKUT PIRTILLÄ

Olipa hienoa nähdä Päijälässä välillä nuorta väkeä. Elokuun 24. päivänä oli Nuorten koiranohjaajien kisa, jonka voitti tällä kertaa koirakko Murtsukan Viima ja Hertta Möttönen. Hertalla pokaali kädessä alaportaalla.

Kuva: Katja Anttila

VIERAITA TUVALLA

Metsäntutkimuslaitoksen emeritusprofessori ja Metsähistorian Seuran hallituksen jäsen Kari Mielikäinen vieraili vaimonsa kanssa lokakuussa Tukkipilastuvalla. Hän ihasteli tiloja ja sijaintia näin lähellä entistä uittoreittiä.

Keskustelimme hankkeen tavoitteista ja mahdollisista yhteistyökumppaneista sekä ideoimme näyttelyä ja sen ympärille rakentuvia tapahtumia.

Kuvassa vas. Marke Mielikäinen, Jouko Ikonen, Risto Lehto, Kari Mielikäinen, Olli Lehto ja Lauri Onali.

Kuva: Ulla Lahtinen

ELOJUHLA JA MYYJÄISET

Rukoushuoneella on vietetty koko sen historian ajan elojuhlia Mikkelinpäivänä. Tänä vuonna Oriveden kappalainen Markku Mustajärvi oli pitämässä messua, kanttorina toimi Jussi Tamminen. Messun ja kirkkokahvien jälkeen myytiin yleisön lahjoittamaa syksyn satoa huutokaupalla Päijälän kristillisen yhdistyksen toiminnan tukemiseksi. Yleisöä oli taas paikalla kiitettävästi, ja marjat, sienet, hillot, juurekset, hedelmät ja leivonnaiset kirvoittivat hyviä huutoja Esa Hartikaisen toimiessa meklarina. Mikkelinpäiväähän vietetään enkelien ja lasten pyhänä. Kuvassa näkyy Anita Ojalan tekemä rukoushuoneen oma enkeli.

Kuva: Ulla Lahtinen

RALLIEN KIITOSLOUNAALLA

Rallilounaalle osallistui tänä vuonna ennätysmäärä talkoolaisia, lähes 100 henkeä. Seijan Pidot tarjosi herkullista lohikeittoa lisukkeineen, jälkiruoaksi kahvit porkkanapiirakan kera. Mika Liehu ja Leena Bragge kiittelivät osallistujia monien kylän hankkeiden mahdollistamisesta. Lisäksi saatiin AKK:n tervehdys Jyväskylän MM-rallin vastuullisuuspäällikön Viivi Firatin suulla netin kautta. Ruokailun aikana pyöri Päijälän omia videoita rallista ja vanhasta tukkilaistapahtumasta nonstoppina. Vaikka rallin tulevaisuudesta ei ole tietoa, VV-lehti kyseli muutamalta talkoolaiselta satunnaisotoksella, vieläkö jatkossa riittää intoa, jos...

Satunnaisotoksen takia kaikki haastateltavat saattoivat olemaan Metsästysseuran edustajia.

Esko Puntala Vehkajärveltä, **Pentti Koli** Pirkkalasta ja **Antti Kankkunen**

Nurmijärjeltä lupasivat ilman muuta olla mukana jatkossakin. Metsästysseuran toiminta on heille kaikille tärkeää. He ovat olleet mukana pitkään järjestysmiehinä, lipunmyyjinä ja parkkipaikan ohjaajina ja mahdollisuuksien mukaan rakennustalkoissakin.

Kaj Sojakka ja **Marika Roos** ovat Päijälän mökkiläisiä muutaman vuoden takaa, kotoisin Sipoosta. He ovat olleet mukana rallitalkoissa koko täällä mökkeilynsä ajan, liikenteenohjaajina ja lipunmyyjinä, samoin kuin heidän poikansa ja tyttärensä miehineen. -Tietenkin tulemme jatkossakin, koska se on kivaa!

Marika Liehu Kangasalta ja **Jukka Järvinen** ja **Maarit Raninen** Lammilta tutustuivat vasta lounaalla toisiinsa. Marikan juuret johtavat tännepäin, ja hän on ollut tien varressa mukana osin ”sukupaineen” takia, mutta tosiasiaa se on ihan mukava tapa olla lisäämässä pienellä panoksella kylän elinvoimaa. -Se on vain yksi päivä elämässä. Ja näkeehän siinä vähän ralliakin.

Jukka Järvinen on ollut Lammin Urheiluautoilijoiden mukana monissa ralleissa avustajana. Samoin Maarit Rantanen, joka haluaisi joskus vain katselemaan rallia. Mutta nyt he ovat olleet kahtena vuonna ihan yksityishenkilöinä valvomassa Ogierin mutkan turvallisuutta ja ovat valmiita siihen edelleen, jos ralli jatkuu. Helmisen Marko on Jukan lapsuudenystävä, ja häntä voi kiittää siitä, että olemme saaneet lammilaiset rallifanit talkoojoukkoomme.

Jäämme odottelemaan AKK:n suunnitelmia. Näin pienen otoksen perusteella talkoolaisissa ei vielä näy ralliväsymystä. Keväällä tiedämme enemmän.

Teksti ja kuvat: Ulla Lahtinen

Esko Puntala (vas.), Pentti Koli ja Antti Kankkunen

Kaj Sojakka ja Marika Roos

Marika Liehu, Jukka Järvinen ja Maarit Raninen

KOTISEUTUA PYÖRÄILLEN

Muhku kokoili 13.9. porukan 21. kotiseutupyöräilylleen. Päiväksi oli ennusteltu vaihtelevaa säätä. Sitä se olikin. Aluksi auringonpaistetta ja pilveilyä, iltapäivällä rapiaa sadetta ja sitten taas pilvipoutaa. Todennäköistä oli, kun parempaa keliä ei etukäteen voitu luvata, että osanottajien määrä jäi odotettua pienemmäksi.

Mukana olivat Terhi ja Reijo Ratalahti, Marjo Oittinen, Anna Maria Karjalainen, Ilkka Lehto, Matti ja Martti Åkerlind, Unto Huokonen ja allekirjoittanut. Huoltoautoa ajeli Veli-Matti Mäkinen. Västilän Voimasta joukossa oli autolla mukana Lea ja Jyrki Tuomaala.

Matkaa kertyi pisimmillään Päijälästä lähtijöillä yhteensä yli 40 kilometriä. Längelmäen kirkonkylässä poikettiin hautausmaan kulmalla ja entisen Saarelan kaupan kesäisin toimivassa mielenkiintoisessa kahvilassa. Sitten lähdettiin Tunkelon tielle, jonka alkupäässä ennen vanhaan löytyivät kirkonkylän koulu, vanhainkoti, kunnanlääkärin vastaanotto, urheilukenttä ja suojeluskuntatalo Hakolinna.

Muutaman kilometrin ajon jälkeen ajoimme pääkohteemme Tunkelon Isotalon pihaan, kun olimme ennen sitä katsastelleet toisella puolella tietä isoon notkelmaan perustettua kosteikkoa.

Talon pihalla meitä oli vastassa muutamille entuudestaan tuttu emäntä Kirsti Kontio-Ollila, joka johdatteli meidät ison talon valtavaan pirttiin. Tilaa löytyy alakerrasta monien kalustettujen kamarien ja pirtin kanssa yhteensä 400 neliötä ja yläkerrasta vielä sata neliötä.

Emäntä avasi meille talon historiaa ja talon väen vaikutusta Längemäen kunnan historiaan useamman polven ajoilta. Kysymyksiimme saimme selkeät vastaukset. Hän on tilan nykyinen omistaja ja on asunut eläkkeelle jäätyään vakinaisesti talossa.

Yksi yksityiskohta historiassa oli erityisen kiinnostava. Talon yksi omistajapari, Viivi ja Eemil Tunkelo perustivat aikanaan säätiön, jonka erilaisilla sijoituksilla kertyneistä varoista mm. seutumme toimijoista Kristillinen yhdistys ja Muhku ovat saaneet rahallista tukea Rukoushuoneen ja Tukkiilaistuvan kunnossapitoon.

Matkan kostein osuus alkoi, kun jätimme Isotalon. Sadevarusteet olivat tarpeen. Osa porukasta säästyí jonkin verran sateelta, kun se poikkesi vielä Hiukkaalla Längelmäkiseuran mielenkiintoiseen kotiseutumuseoon, jota esitteli meille Raimo Ahonen.

Teksti ja kuvat: Risto Lehto

KIRJAPIIRI PANEUTUI TUKKILAISTEEMAAN

Tukkilaistupa-hanke on tehnyt aiheesta Päijälässä niin ajankohtaisen, että kirjapiiri paneutui teemaan lokakuussa Johannes Linnankosken romaanin avulla. Kaikki 11 osanottajaa tuomitsivat kirjailijan uittokuvaukset liian romanttisiksi.

”Laulua tulipunaisesta kukasta” oli esittänyt kirjapiirin aiheeksi Anna Maria Karjalainen. – On hienoa, että tukkilaisia on ylipäättään kuvattu romaanissa. Oli minulla henkilökohtainenkin syy: asumani Kohisevan nimi on otettu kirjasta. Kun kirjapiirissä alettiin väittää, ettei Johannes Linnankoski (Vihtori Peltonen) olisi tiennyt tukinuitosta mitään, Karjalainen muistutti tämän syntyneen Askolan Vakkolankosken vaiheille. Juuri sinne on yhdistetty romaanin monet paikat, tyypit ja tapahtumat.

Väsyneitä miehiä

Tukkilaisuus mahdollistaa romaanin päähenkilön Olavin rientämisen kylästä toiseen ja naisen luota toisen luo. Don Juaneja ei Päijälän tukkilaisissa ollut, arveli Aino Ruokola. Samaa oli Lahtisen Hannu kuullut Tukkilaistuvan ”isiltä” Olli ja Risto Lehdolta sekä tutkija Lauri Onalilta.

Aino Ruokola liitti tukkilaisiin ensisijaisesti väsymystä. – Mauri Erola, edesmenneen pastori Jukka Erolan vaari, tuli kerran Toivonkummulle ja toivoi mahdollisuutta oikaista vähäksi aikaa pirtin lattialle. Hän ei ollut päässyt uittotöiltään pitkään aikaan nukkumaan.

– Kerran Lehtosen Esko ja Raiskion Eero ajoivat meidän rantaan ja pyysivät piimää. Totesin, ettei tutuilta miehiltä voi hintaa ottaa, kun he eivät olleet käyneet meillä kahvilla pitkään aikaan. Ainon sisko Maija Saarijärvi muistaa, miten tukkilaisille järjestettiin kotona pirttiin kolme nukkumapaikkaa: äidin sänky, päästävedettävä sekä Pekalle tehty puinen laatikko. Tarvittaessa väsyneille raivattiin höyläpenkkikin, ja suurperhe itse ahtautui kamareihin.

Heikohko on kirjoittajan tuntuma itse tukinuittoon, summasi Huokosen Pentti. Hänelle kirjan lukeminen oli tervanjuontia, sillä 1905 julkaistu teos antaa ”vanhakantaisen kuvan lähes kaikesta”.

Huokonen ehti omin silmin nähdä Pukaran peltojen tukkikelat, joilta puut vieritettiin keväällä järveen. Hänellä on itsellään yhden päivän kokemus lautan viemisestä sahalle. – Kirjan tukkilaisromantiikka ei ole lähelläkään oikeata työtä. Ajatelkaa, että Korkeilan Kalle uitti tukkeja Päijälästä Poriin asti.

Huokonen muistaa ilmassa olleen jännitystä tukkilaiden tullessa kylään. – Äiti ja mummu varoittivat lähinnä kortinpeluusta ja viinasta. Ei olisi ollut kumma, että nuoret miehet olisivat tyttöjä vikitelleet. Leena Bragge katsoi pelkäksi scifiksi tarinan, jossa kokematon Olavi laski tukilla vaarallisesta koskesta vahingoittumattomana. – Kielikin oli niin vanhaa, ettei kiinnostanut. Pidin kyllä viehättävänä sitä, että astiat alkoivat puhua näkemästään.

Don Juaneja kautta aikojen

Pääaihe on vain ujutettu tukkilaismaailmaan, päätteli Hannu Lahtinen. Lukukokemus oli johtanut pitkiin keskusteluihin vaimo Ullan kanssa esimerkiksi miesten ja naisten tasa-arvosta ja avioliitoista ennen vanhaan ja nyt.

Juuri Don Juan -hahmoihin ja heidän naiseensa lukupiiri käytti kahdesta tunnistaan valtaosan.

– Kirjan naishahmot olivat kautta linjan kuvottavan uhrautuvaisia, arvioi kirjastonhoitaja Eeva Markkanen. Hän kummasteli vaimoja, jotka jäivät miehen rinnalle, vaikka tämä on uhannut tappaa puolisonsa kuin Olavi ja aikanaan jo hänen isänsä.

Tuula Kindberg antoi teokselle täyslaidallisen moitteita, joista valtaosa liittyi juuri kirjan naiskuvaan ja ihmissuhteisiin.

– Älkää ihan pelkästään moittiko. Tässähän meillä on mieskirjailija, joka kykenee ajattelemaan myös naisen aivoilla, totesi Aulikki Savolainen. – Enkä mene väittämään, etten olisi ollut komean Olavin edessä yhtä vahaa kuin romaanin nuoret naiset.

Teksti: Merja Åkerlind, kuva: Maija Saarijärvi

TOIVOA HUOMISEEN

Päijälän rukoushuoneessa järjestettiin sunnuntaina 26.10. Iloa syksyyn – Toivoa huomiseen -lähetystilaisuus. Siinä pääpuhujana oli lähetystyöntekijä Outi Välimaa. Hän kertoi yli 20 vuotta sitten Orivedellä perustamastaan Toivoa huomiseen -lähetysjärjestöstä. Sen nykyinen kotipaikka on Riihimäki, hänen nykyinen kotikaupunkinsa.

Lähetystyöntekijät Pia Lind ja Kirsi Nyrhinen pyysivät 2002 Outia vierailulle Keniaan. Sosiaalityön opettajana toiminut Outi ajatteli voivansa tehdä jotain kenialaisäitien ja -lasten hyväksi. Siitä syntyi Toivoa huomiseen -yhdistys, joka aloitti Keniassa lähetystyön 2003. Yhdistys aloitti 2008 toiminnan myös Ugandassa ja 2014 Intiassa. Se on koko toimintansa ajan tukenut lasten ja nuorten kristillistä kasvatusta ja opetusta näissä kolmessa kehittyvässä maassa. Yhdistys kokee tarvittavan sitä myös Suomen kouluissa. Sillä on kaksi opettajaa Suur-Helsingin kristillisessä koulussa. Yhdistyksen rahastonhoitajana toimii Päijälän kristillisen yhdistyksen puheenjohtaja Terhi Ratalahti.

Muistoja Taiwanin työstä

Ennen Toivoa huomiseen -yhdistyksen perustamista Outi perheineen toimi 15 vuotta lähetystyössä Taiwanilla. Hän kertoi tuolta ajalta koskettavia esimerkkejä Jumalan teoista. Alueella, jossa hän perheineen asui, henkien palvonta oli yleistä. Kotialttareilla uhrattiin jopa päivittäin kuolleiden omaisten hengille. Alueella oli myös paljon meedioita.

Outi Välimaa kertoi Toivoa huomiseen -lähetysjärjestön työstä.

Kun Välimaan perheen työkausi oli päättymässä ja he siivosivat asuntoaan, Outi vei eräänä päivänä roskapussia paikalliseen keräyspisteeseen. Siellä hänen puheilleen tuli tuntematon nainen. Tämä sanoi kuulleen, että he ovat lähdössä, ja halusi kiittää siitä, että he olivat asuneet heidän naapurustossaan. Ihmeissään Outi kysyi syytä kiitokseen. No, sen jälkeen, kun te muutitte tänne, täällä on ollut niin rauhallista.

Sen enempää hän ei selittänyt, mutta Outi ymmärsi. Heidän kodissaan oli pidetty hengellisiä kokouksia, rukoiltu ja laulettu paljon Jeesus-lauluja. Jeesuksen nimi karkottaa pahat henget.

Iloa syksyyn musiikillakin

Päijälän lähetystilaisuudessa esiintyi myös yhtye Shiru LaMelech – Laula Kuninkaalle. Siinä on laulajia, soittajia ja tanssija. Soittajina olivat puhallinsoittaja, joka soittaa myös eläimen sarvesta tehtyä šofaria, kitaristi, basisti ja rumpali. He ovat kolmesta perheestä. Seuraavan viikon keskiviikkona 5.11. Kuhmoisten kappeliseurakunnan Lähetys-kahvilassa esittelin Toivoa huomiseen -yhdistyksen toimintaa PowerPoint-esityksellä, ja katsoimme TV7n ohjelman yhdistyksen synnystä 15 vuoden takaa.

Teksti ja kuvat: Risto Ojala

Lähetystilaisuudessa esiintyi myös Shiru LaMelech -yhtye Orivedeltä.

PYHIINVAELLUKSELLA SANTIAGO DE COMPOSTELAAN

Rallilippis päässä keltaisia nuolia seuraten 215 kilometriä

“Aamulla kello 05.50 astelemme ulos retkeilymajasta espanjalaiskylään. Pian olemme taas pyhiinvaelluspolulla, caminolla, joka johtaa saman tien pilkkopimeään tammimetsään. Lamppuja sytytellen, kuuluu hiljaista keskustelua eri kielillä. Jalan alla on kiveä ja irtohiekkaa, tunti aikaa auringon nousuun.

Varhaiset aamut ovat mielestäni parhaita hetkiä. Metsiä, peltoja, kyliä. Linnut laulavat, kukot heräilevät ja kiekuvat (ja niitä on paljon!), kissat palailevat yöretkiltään, sumu hälvelee.

Aurinko nousee lähes pystysuoraan, nopeasti pehmeä valo leviää ympärillemme. Vuoristomaisema avautuu. Heti aamusta edessä on aika paljon nousua, väsyttää ja pian on jo kuuma. Seuraavasta kylästä saamme kahvia ja ehkä sämpylää tai perunamunakasta.”

Lähdimme vaeltamaan Santiago de Compostelan pyhiinvaellusreitille viime kesäkuussa. Matkaa taitoimme 215 kilometriä noin 820 kilometrin reitistä. Reissua olimme jo vuosikaudet miettineet, mutta koskaan ei ollut sopiva aika, joten päätimme vain lähteä.

Olemme Päijälän kylän mökkiläisiä ja rallitalkoissakin on oltu mukana jo useampana vuonna. Karilla olikin reissussa rallitoimitsijana saamansa harmaa, jo valmiiksi kulunut SECTO-lippis. Uskollisesti se palveli koko pyhiinvaellusmatkan.

Otimme mukaan hyvät vaelluskengät ja reput, välttämättömät vaatteet ja muut tarvikkeet, minkä jälkeen tavaraa oli kummallakin noin 7 kiloa. Kotona pikkuvaaka oli ahkerassa käytössä pakatessa. Vaatteita oli melko vähän, sillä pyykkäämällä selviää vähimmällä. Siispä mukaan myös marseille-saippua (tai oikeastaan puolet siitä, painon vuoksi). Lennot otimme Pirkkala-Riika-Madrid-reitille, ja siitä eteenpäin junalla lähtöpaikkaan nimeltä Ponferrada, joka sijaitsee Espanjan luoteisreunalla.

Kiveä, asfalttia ja roomalaisia kärryiteitä

Vaelluspolku eli espanjalaisittain El Camino on maastoltaan ja maisemiltaan hyvin vaihteleva. Reitti pujottelee välillä arkisesti asfalttitien reunoja, karjan sokemia kyläteitä, moottoritiestojen alitse, lentokentän aitojen ja autopurkaamon vieritse.

Mutta useimmiten vaelluspolku on myös hyvin kaunis ja keskellä luontoa. Vaelsimme roomalaisten tuhatvuotisia tienpohjia läpi tammimetsien, kelttikylien, laidunmaiden, vuoristoniittyjen, viinilaaksojen. Oli käsittämättömän kaunista ja niin erilaista kun tutut kuusi- ja mäntymetsämme. Ihailin kukkia, joita oli kesäkuussa paljon; oli ruusuja, sinisiä hortensioita, sormustinkukkia, unikkoja, sinisadetta ja paljon täysin outoja kukkia, erityisesti kun polku kapusi vuoristoon.

Reitti on merkitty keltaisin nuolin. Niitä on maalattu asfalttiin, tammien kylkiin, aitoihin, niitä on kilometritolpissa ja missä vain.

“Reittiä on helppo seurata! Kiitos vain sille espanjalaiselle miehelle, joka aikanaan otti tiemaalia ja sudin ja aloitti. Hän oli katolinen pappi, hänen hautansa on vaellusreitillä O Cebreiron kirkossa. Nuoli löytyy aina! Joka risteyksessä, joskus pitää vähän tuumia, mutta jos on menty harhaan, olemme itse olleet huolimattomia.”

Tätä pyhiinvaelluspolkua ovat ihmiset kulkeneet yli 1000 vuotta, joka säässä ja joka vuodenaikaan. Meille osui aurinkoinen sää, mutta se olikin sitten päivä päivältä kuumempi. Siksi lähdimme loppumatkasta liikkeelle jo aamuvorhain, ennen kuutta, niin ehdimme taivaltaa pitkälle ennen päivän kuuminta aikaa.

Näimme paljon koko reitin – aina Ranskasta saakka – kulkeneita pyhiinvaeltajia: heillä oli hyvin kevyt reppu, ehkä sauva ja usein jo väsyneet ja kipeästi kulkevat jalat.

Nuorimmat vaeltajat olivat alle kouluikäisiä (eivät tietenkään menneet kovin pitkää matkaa) ja vanhin oli tapaamamme japanilainen 78-vuotias nainen yhdessä lapsenlapsensa kanssa.

“Illalla meillä oli hauska hetki kahden japanilaisen vaeltajan kanssa majoitustiloissa. Isoäiti 78 vee ja lapsenlapsi, nuori yliopistoon menevä tyttö. Yhteinen kieli, englantia kulki heiltä vaatimattomasti mutta hauskaa meillä oli! Kun Kari kiirehti iltatoimiin, minä esittelin heille rallilippiksen, jonka olin parsinut mustalla karhulangalla, kun lippa oli revennyt. “Almost dead”, tuumin. – Naurua. “Ugly”. Lisää naurua. “Uusi ostetaan Santiagosta”, lupasin. Lippis on kyllä ihan kulahtanut. Uusi tilalle. Suomeen se ei enää saa lentolippua.”

Kaikki toivottivat toisilleen ”Buen Camino”. Pyöräilijöitäkin oli paljon, heillä oli yleensä oma reittinsä, mutta toisinaan hieman myös yhteistä matkaa ja yhteiset taukopaikat.

Hyvä yhteishenki ja toisten huomioon ottaminen oli läsnä joka paikassa ja kaikkien kesken.

“Sarria. Tämä on isompi kaupunki, jossa on kaikkea. Caminon reitti on merkitty simpukkalaatoin katubetoniin, on myös katukylttejä. Reitti on hienosti merkitty, se virtaa läpi kaupungin, mutta kaipaamaan maalaistryyliin ja polulle.”

Kirkko löytyi aina helposti

Lähes jokaisessa kylässä oli katolinen kirkko, aivan pienimpiä kyliä lukuun ottamatta. Niissä oli iltaisin katolinen messu, johon pyhiinvaeltajat olivat lämpimästi tervetulleita. Osallistuimmekin niihin lähes aina, ja vaikka espanjaa emme osanneetkaan, tunsimme itsemme aina hyvin tervetulleiksi. Tuntui siltä, että kirkko lähetti aina vaeltajat eteenpäin, siunasi vaelluspolkumme askeleet (”pyhiinvaeltajien askeleet... alla kuun, tähtien ja auringon” kuten jonkun sanan ymmärsin kirkossa) kohden seuraavaa kylää ja kirkkoa.

Messun lopuksi usein kyseltiin paikalla olevien kansallisuuksia, sai nostaa kättä ylös tai joskus meitä kaikkia kutsutaan eteenkin. Ihmisiä oli lähinnä espanjankielisistä maista ja Yhdysvalloista. Uskomattoman kaukaa on Santiagon polulle tultu, usein mainitaan Australia, Venezuela, Columbia, Meksiko, Japani, Yhdysvaltojen eri osavaltioita. Me olimme aina ainoat ja oudot suomalaiset ”jostain kaukaa ylhäältä pohjoisesta”, eli jostain aivan tuntemattomasta pohjoisesta olimme kotoisin ja saimme joskus ylimääräistä huomiota.

“Illalla kirkko. Koko alttarin muodostaa valtava, simpukan muotoinen seinä. Katolisen messun jälkeen saamme leimat pyhiinvaeltajien passeihimme. Pitkä jono leimaajien luo, iloinen tunnelma. Juttelen sveitsiläisen nuoren kanssa, vertailemme passiemme leimoja.”

Suomea ei tunneta

Vaellusreitillä ja retkeilymajoissa ehdin jutella lukusien ihmisten kanssa, laskin noin 25 kansallisuutta. Kaikki osaamani kielet tai edes kielten sanat tulivat tarpeeseen. Näytin monille kännykästäni kuvia Suomesta, Päijälästäkin, ja kuvat herättivät ihmetystä ja ihastelua. Onko noin ihania järviä Suomessa montakin? Onko teillä paljon kesämökkejä ja hiljaisuutta? Metsissä liikkumisen vapaus, sienet ja marjat olivat ihmetyksen aihe, samoin tietysti sauna (kerrostalossa? mahdotonta!), valoisat kesäyöt...Meille itsestäänselvyydet olivat monelle ihmetyksen aihe. Lumikuvat ja hiihto tekivät myös suuren vaikutuksen.

Yllätyksiäkin matkalla

Oliko matkalla yllätyksiä? Oli toki, ja ne olivat myönteisiä, voimme yhdessä todeta. Espanjalaiset olivat todella ystävällisiä ja ruoka joka paikassa aivan erinomaista ja edullista. Erityisesti ihastuin ”café con lecheen”, kuumaan maitokahviin ja ”tortilla de patatasin” eli perunamunakkaaseen, joka oli ravitsevaa ja herkullista.

Yllättävää oli se miten vähän paikalliset ja reitillä olevat espanjalaiset osasivat englantia, useimmiten ei lainkaan tai vain lukusanat ja tervehdykset. Nuoretkaan eivät osanneet englantia. Vähäinenkin espanjantaitoni tuli tarpeeseen ja aina asiat hoituvat hyvin vaikkei yhteistä kieltä ollutkaan.

Olimme myös yllättyneitä, miten vähän Suomesta tiedetään: sauna, ehkä pääkaupunki. Repuissamme olevan Suomen lipun tunnistivat jotkut (ainakin pohjoismaiseksi), presidenttiämme ei nimeltä tiennyt kuka kukaan.

Se japanilainen vanha vaeltajaruuva tiesi ehkä eniten: muumit, Marimekko, Sibeliuksen, Helsinki...

Suurelle kirkolle

Rallilippalakki kulki Karilla päässä koko matkan. Koska se oli jo lähtiessä kulunut, siitä oli irrota lippa kesken matkan. Onneksi olin pakannut reppuuni karhulankaa ja neulan, niin lippis jatkoi vaellustaan.

Vaellusreitti päättyy yli 1000 vuotta vanhaan katedraaliin Santiagon de Compostelan kaupungissa. Sinne on haudattu apostoli Jaakob. Saimme osallistua suureen iltamessuun satojen ihmisten kanssa, mikä oli juhlallinen päätös pyhiinvaelluksellemme.

Entä rallilippis? Se oli jo reissunsa tehnyt ja juhlallisesti se päättyi Santiagon kaupungin roskikseen. Kari valitsi sen tilalle Santiagon ruskean lippalakki. Ja uusi SECTO-lippis tulikin sitten jo elokuun alussa Päijälän rallitoimitsijalle. Nyt on mistä valita!

Teksti: Anna-Helena Vilkkonen

Kuvat: Kari Vilkkonen

(Kursivoidut tekstit matkapäiväkirjasta)

O Pedrouzon kirkko on tunnettu simpukanmuotoisesta alttaritaulustaan. Simpukanmuoto on Camino de Santiagon symboli, jota pyhiinvaeltajat käyttävät tunnuksenaan.

SUKUPOLVEN VAIHDOS MYLLÄRIN PIRTTIIN

Sanna Becker emännöi keskellä kylää

– Vähän piti miettiä, haluanko Myllyniemen vapaa-ajanviettopaikakseni isäni Seppo Helanderin jälkeen, tunnustaa Sanna Becker. Pääsyy epäröintiin oli turhan keskeinen sijainti: tonttia halkovat sekä Päijäläntie että Orivedentie, ja niillä kulkee rekkojakin. Sillalle viettävä tontti on ohikulkijoille kuin näyteikkuna.

Vahdinvaihto tapahtui heinäkuun alussa, ja Sanna on päätöksensä tyytyväinen. Tontti tarjoaa monenlaista touhua, ja etätyö onnistuu niin verannalla kuin sisätiloissa. Sanna hoitaa mielellään pihaa, joka oli aikanaan mummun Toini Helanderin silmäterä. – Syrjäisellä metsätontilla en tosin kokisi samanlaisia paineita. Kylälaisten auttavaisuus on tehnyt vaikutuksen Sanna Beckeriin. – Oman perheeni kanssa olen aina asunut vuokralla kerrostalossa, ja omakotitalon pito on meille outoa. Isä ja Leena hoitivat taloa, pihaa ja nurmikat silloin, kun ajoittain vietimme vapaa-aikaa saunamökissä Alalammen rannalla.

– Kun ryhdyin kesällä rakentamaan aitausta jackrussellterrieri Killelle, en ollut saada tolppia pystyyn kiviseen rinteeseen. Åkerlindin Jorman avulla se onnistui. Santasen Mikko pilkkoi vanhan koivun poltopuiksi sinä aikana, kun kävin Antinkorven jäteasemalla. Jos kaipaen jotakin tietoa, Ikosen Marja sen selvittää.

Kolmivuotiaan bussimatka

Tuttuus auttaa kylään asettumista, uskoo Sanna Becker. Oppiakseen tuntemaan kyläläisiä hän on ottanut tavakseen moikata ohikulkijoita. – Eivät sitten ajattele nirpanokaksi. Kesällä kävin säännöllisesti kesätorilla Tukkipöytälaivalla ja syystorilla Pirtillä vierailin.

– Päijälä on kyllä muuttunut lapsuusvuosistani. Voiko tätä enää oikein kutsua kyläksikään, kun ei ole kauppaa, pankkia eikä koulua? Väki on vähentynyt siitä, kun istuin kuistilla ja katselin vilskettä ja mummoni hoiti samaan aikaan säästöpankin konttoria. Kamarissa seisoo edelleen niin painava kassakaappi, että se piti kiertää lattiaremontissa.

Sanna vietti elämänsä ensimmäisen joulun Päijälässä 1970-luvun alussa. – Olin vain kolmen, kun isä laittoi minut ensi kerran yksin postiautoon Tampereella ja pyysi kuljettajaa pistämään tytön ulos Päijälän sahalla.

Koululaisena vietin täällä kesälomat ensimmäistä ja viimeistä yötä lukuunottamatta. Vanhoista leikkikavereista Päijälässä asuu edelleen Urpusen (Kareveden) Anu. Mukana kroketinpeluussa ja muissa leikeissä olivat myös pikkuserkku Helanderin Leena sekä koulun

Sukutiedosto on Sannan aarreaitta

keittäjän poika Osku. Pienten maailma ulottui suunnilleen sillalta koulun pihaan, mistä Sanna muistaa erityisesti roikkukarusellin.

Kieli unohtui Saksassa

Sanna Helander lähti ylioppilaskirjoitusten jälkeen vähän sattumankauppa Saksaan.

Tarkoitus oli asettua au pairiksi Ranskaan, mutta tuttava vihjasi apua tarvitsevasta saksalaisperheestä Münchenin eteläpuolella. Saksan-vuosia pitkittivät kesken jääneet arkkitehtiopinnot sekä Bennin eli Benjamin Beckerin kohtaaminen.

– Vuonna 2005 muutimme Tampereelle kahden pienen lapsen, Fini-tytären ja Emil-pojan, kanssa. Taloudellisesti hävisimme, mutta olen sinut päätöksemme kanssa.

– Olin unohtanut suomen kielen niin, että puhuin äidinkin kanssa puhelimesta saksaa. Se on edelleen kotikielemme. Mieheni osaa suomea huonosti, mutta laulaa suomeksi mieskuorossa. Lasten kanssa aloimme keskustella suomeksi noin viisi vuotta muuton jälkeen, ja he ovat nyt täysin kaksikielisiä.

Sukututkijan aarre

Saksassa Sanna työskenteli sikäläisen Autoliiton palveluksessa. Edelleen hän on tekemiseissä autojen ja liikenteen kanssa, koska työnantaja tuottaa muun muassa ajotavanseurantaa raskaalle kalustolle. Etätyöpäiviä voi ottaa; tämä haastattelukin tehtiin Päijälässä perjantaina iltapuolella.

Samalla tietokoneella onnistuu myös rakkain harrastus: sukututkimus. Sannan tiedoistoista löytyy häkellyttävät yli satatuhatta ihmistä 1600-luvulta nykypäivään. – Päijäläläisen sopii koputtaa ovelle, jos on kiinnostunut esipolvistaan.

Koira-aitaus oli ensimmäisiä uusia rakennelmia tontilla.

Beckerin perhe

– Kaikki alkoi isäni serkun Helamäen (Törmän) Inkerin luona vuonna 2000. Hänellä oli Virmailan sukukirjan toinen osa, josta löytyivät sekä isäni että äiti. Vähitellen minulle on selvinnyt, että myös isä ja äiti ovat monenkertaisia sukulaisia, mutta lähimmät yhteydet ovat 1700-luvulta.

Nykyisin Sanna Becker kuuluu Virmailan suvun sukututkimusryhmään. Vanhat kirkonkirjat koukeroisine ja ruotsinvoittoisine merkintöineen kartuttavat kaiken aikaa tiedostoja. Ajoittain vertailu on paljastanut virheitä aiemmin julkaistuista tiedoista, myös Virmailan sukukirjasta.

– Karsastan ajatusta, että sukututkija keskittyisi etsimään aatelisia omasta suvustaan tai tutkisi pelkkää isänpuoleista linjaa. Mielenkiintoisempaa on nähdä, mitä yhden köyhän perheen lapsille tapahtui aikoina, jolloin yhdeksän kymmenestä kuoli ennenaikaisesti. Seppien elämään perehdyn mielelläni, sillä heitä löytyy sekä isän että äidin puolelta.

Vapaaehtoistyötä

Harrastuksistaan Sanna mainitsee vapaaehtoistyön muun muassa Tampereen Pyrinnössä. Entisenä viisiottelijana hän oli hetken aikaa mukana ampumaurheilussakin.

– Molemmista jouduin luopumaan, sillä minulla on paha taipumus paneutua liian perusteellisesti siihen, mitä teen. Nykyisin huolehdin siitä, että tunnistaisin rajani. Haluan ehdottomasti toimintaan myös Päijälässä, kun vain Tampereen elämältäni ehdin.

Teksti: Merja Åkerlind

Kuvat: Sanna Beckerin kokoelmat, MÅ

Isoisä Ossi kävi pikku-Sannan kanssa ostamassa nukenvaunut Päijälän osuuskaupasta kesällä 1973.

Isoäiti Toini koristeli säästöpankin ikkunat jouluksi.

VESA VAATII MOMENTUMIA

Vesa Mäntymäki oppi jo nuorena etsimään momentumin, otollisen kuvaushetken. Vuosikymmenten mittaan kertyneitä taitoja voi ihailla Päijälän ja Kuhmoisten Facebook-sivuilla sekä Päijäläkalentereissa.

- Sopiva kohde on hienossa valossa joskus vain hetken, eikä siinä ehdi kauas mökkimaisemista, vastaa Mäntymäki niille, jotka ovat moittineet hänen järvikuviansa painottuvan Pitkäänveteen.

Tänä vuonna Mäntymäki on alkanut ikuistaa myös kylän taloja. Ihmisiä hän kuvaa lähinnä vain osana maisemaa, jotta ei tarvitse somessa välittää julkaisuluvista.

Monenlaista oppia

Vesan kuvausharrastus alkoi yli 50 vuotta sitten koulun kamerakerhosta, jolla oli ilmaisia lainavälineitä. Oman järjestelmäkameran hän hankki 15-vuotiaana uurastettuaan lehtien varhaisjakelijana. Opit täydentyivät Riihimäen Kamerakerho 50:n tapaamisissa, luennoilla ja laboratoriossa. Kerhon retkillä etsittiin momentumeja ja tuotoksia arvioitiin porukalla.

Väridia-aika vähensi kuvausharrastusta; sarjalaukaiseminen oli turhan kallista varsinkin opiskeluaikana. Digikameroitten myötä harrastus virisi jälleen.

Vesa suosittelee iPhoneen maksullista kuva-akatemiaa muillekin, sillä se opastaa perusasioitten lisäksi esimerkiksi yökuvausta, sommittelua ja valaistusta. – Nyt vähän korjailenkin kuvien kontrastia ja valotusta iPadilla, kun aiemmin ihannoin kuvia sellaisina kuin ne kamerasta tulevat.

Vesan mielestä paras kamera on mukana oleva, vaikkapa älypuhelin. – Äskettäin sain illalla lehdenhakureissulla hienon kännykkäkuvan Leppäkosken talosta auringon juuri laskeutuessa. Mäntymäen mukaan "digijärkkärillä" on itse asiassa helpompi epäonnistua kuin kamerapuhelimella. Se häntä häiritsee, että puhelimilla otetaan usein pelkkiä pystykuvia.

Lapsuuden maisemia

Päijälä tuli Mäntymäelle tutuksi jo 1960-luvulla, jolloin äiti ja isä ostivat mökkitontin Leppäkosken isännältä. – Olimme ihastuneet kylään ja järveen vieraillessamme tädilläni Lindroosin Tertulla Lamminmäessä. Hänen miehensä Niilo suostutteli Ankeriasniemen Einon ensimmäiseen rantapalstakauppaan.

Vesa Mäntymäen raskain kuvauskalusto painaa yli kilon. Pitkällä Zoom-putkella saa julkaisukelpoisia kuvia vaikkapa linnuista.

Paras näyttelymenestys, hopeaa Suomen Kameraseurojen liiton kilpailussa, tuli Päijälässä otetulla kuvalla vuonna 1976. Nyt jo edesmennyt Heikki-veli hellii katiskaan kiipeliin jäänyttä, vapautettua sorsanpoikasta.

Äiti ja kolme veljestä viettivät mökillä pitkät kesät. VR:n matkatöissä työskennellyt isä kävi Honkalassa lähinnä viikonloppuisin, mutta työsuhde-etuna perhe sai junaliput Orivedelle tai Länkipohjaan. Talvella piti kaivaa varusteista ensimmäiseksi sukset, kun Kovasen bussista oli noustu Riihigallerian tienhaarassa.

Kalenteri-idea Vantaalta

Diplomi-insinööri Mäntymäellä on ollut paremmat mahdollisuudet Päijälän kuvaamiseen eläkepäivillä, tällä vuosikymmenellä. Hän viettää joka kuukausi vuorollaan aikaa kimppaomisteisessa Uudessa Honkalassa, joka nousi vanhan paikalle 17 vuotta sitten. Niinpä Päijälä-kalentereihin löytyy juuri kyseisen kuukauden värisävyjä ja kuvauskohteita. Vaikeinta on saada tunnuskuva lokakuulle, onhan silloin yleensä pimeätä ja sumuista ja ruskakin mennyttä. Kalenteri-idean kyläyhdistykselle Mäntymäki nappasi espoolaiselta omakotiyhdistykseltä, jonka aktiiveihin hän kuuluu. Toteutuskin oli ensimmäisellä kerralla (2022) sama: valokuvakilpailun parhaimmisto esiin.

– Kun Päijälän kyläyhdistys ei halunnut lähteä enää seuraavan kalenterin tekoon, kysyin, voisinko tehdä kalenterin omin kuvin. Vuoden 2026 kalenteri on jo neljäs omani.

Julkaisukelpoisia Päijälä-kuvia syntyy nykyisin siihen tahtiin, ettei Mäntymäki kehtaa laittaa kylän kotisivuille niin paljon kuin haluaisi. Haaveissa oli pari vuotta sitten näyttely Riihigalleriaan, mutta tuolloin hän otti yhteyttä kuntaan liian myöhään. Viralliseen näyttelyyn ei ollut pääsyä, mutta kuvateos pyöri nähtävänä kyläyhdistyksen kahviossa. Se löytyy edelleen Youtubesta haulla Päijälä image collection.

Yksi Mäntymäen unelma on napata revontulista parempi kuva kuin se viimetälväinen. – Meidän mökki on etelään päin, minkä takia menin pimeälle Pitkäveden jäälle kuten olin tehnyt monasti aiemmin turhaan. Momentum vallitsi vain noin vartin. Digikamera oli kiinni jalustassa ja valotusaika oli pitkä.

*Teksti: Merja Åkerlind
Kuvat: Vesa Mäntymäki*

KYLÄYHDISTYKSEN JÄSENMAKSUT NOUSEVAT VUONNA 2026

Elämme epävarmoja aikoja eikä huomisesta tiedä. Varmuuden vuoksi päätimme viime vuosikokouksessa nostaa jäsenmaksun hintaa. Olihan se jo aikakin.

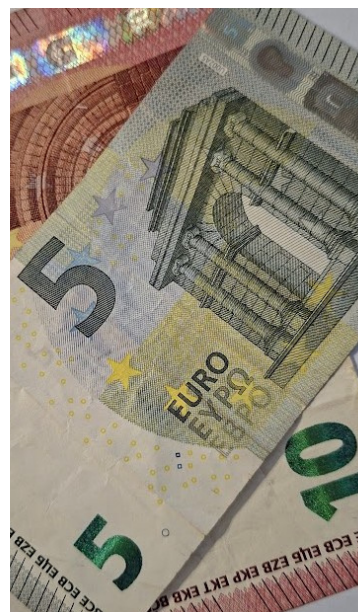
**VUODEN 2026 JÄSENMAKSU
TAMMIKUUN ALUSTA LÄHTIEN ON**

15€

Jäsenmaksuja kerätään edelleen käteisellä toripäivien yhteydessä, mutta maksun voi maksaa myös entiseen tapaan Osuuspankin tilille:

Päijälän Seudun kyläyhdistys ry, FI45 5176 0440 0217 87

Viestiin: Jäsenmaksu/t ja nimi/nimet

SANNA RUOKOLAN DESIGNIA KIRJASTON GALLERIASSA

Kuhmoisten kirjastossa oli lokakuussa taidenäyttely Sahalla ja siveltimellä, jossa päijäläläinen puu- ja huonekalualan artesaani Sanna Ruokola ja kirkonkylällä asuva esiopettaja Leena Aalto-Heikkilä yhdistivät luovat voimansa. Kun Sanna oli yläkoulussa, Leena oli hänen musiikin opettajansa. He ovat törmänneet toisiinsa vuosien jälkeen, ja jossain vaiheessa idea yhteisestä näyttelystä pulpahti esiin. Leenalla oli näyttelyssä akvarelleja ja Sannalla erilaisia puusta tehtyjä esineitä leikkuulaudoista huonekaluihin.

Vaikka Sannan isällä on puusepänverstaas Ruokolan puu ja Sanna puuhasi siellä lapsena kaikenlaista, ei hän silti vielä silloin ajatellut jatkavansa isänsä jalanjäljissä. Hän meni opiskelemaan Jyväskylään koneinsinööriksi ja vasta muutaman vuoden insinöörihommiin jälkeen veri rupesi vetämään puutöiden pariin. Isän työskentelyä seurattessaan hän kiinnostui puusepän työn vapaudesta ja maalla elämisestä elämäntapana. Hän opiskelikin Lahdessa puualan artesaaniksi. Vähitellen ajatus takaisin kotikonnuille muuttamisesta valtasi mielen. Muutama vuosi sitten Sanna rakensi ”ihan itte” oman kodin Päijälään. (Virran varrelta -lehti 2/23)

Sanna työskentelee nykyään isänsä verstaassa, mutta hänellä on oma tuotemerkki RUOKO design, joka valmistaa kaikkea, mitä joku keksii tilata. Asiakkaiden toiveet ja tarpeet ovat lähtökohtana ja käytössä olevat koneet ja materiaalit reunaehtoina. Hauskinta on keksiä johonkin olemassa olevaan tilaongelmaan luova ratkaisu. Hän on tehnyt paljon mittatilauskalusteita uusiin ja vanhoihin taloihin ja mökkeihin. Hän on suunnitellut ja rakentanut keittiöitä, säilytyskalusteita, ruokapöytiä ym. Onpa hänen naulakoitaan jyvaskyläisessä hotellissakin. Monet huonekalut ovat uniikkeja, kun asiakas tuo jotain vanhaa puuta sohvapöydän tai penkin tarpeiksi. Markkinointi tapahtuu somessa ja puskaradion kautta. Tämän näyttelynkin kautta on tullut muutamia yhteydenottoja. Varsinkin kesäaikaan töitä on tarpeeksi. Hän toivookin, että varsinkin kesäasukkaat heräisivät projekteihin hyvissä ajoin, niin että kalusteet voisi valmistaa talven aikana, jolloin on vähän rauhallisempaa. Esimerkiksi keittiökalusteita tai muita työläämpiä projekteja voi valmistaa hyvin talven aikana verstaalla ja asentaa kohteeseen sitten keväällä.

Näyttelyssä kirjaston alakerran galleriatila oli sisustettu kuin viihtyisäksi olohuoneeksi. Keskellä salia oli oikea kotoilusoppi nojatuoleineen, mattoineen, kitaroineen ja muine kodikkaine esineineen. Seinillä oli Leena Aalto-Heikkilän tauluja ja ympärillä Sanna Ruokolan designia.

Sanna esitteli omasta mielestään mielenkiintoisimman näyttelyhuonekalunsa, uniikin sohvapöydän. Kerran Rasissa asuva itsekkin puutöitä harrastava Kalevi Salmi lahjoitti hänelle paksun lehtikuusen viipaleita, joista rakennettu metallijalkainen sohvapöytä oli näyttelyssä.

Monta vuotta sitten Sanna keksi rakentaa vanhoista kuluneista skeittilautoista lastenpenkkejä. Käytöstä poistetut skeittilaudat ovat kiven alla, joten nykyään hän tekee niitä taivutetusta vanerista. Jokainen Kuhmoisissa syntyvä vauva saa sellaisen kunnalta syntymälahjaksi.

Keittiöjakkara KAPUA syntyi tilaustyönä, koska monet keittiöjakkarat ovat hieman huteria. Sitä voi käyttää myös lapsen jakkarana.

Toimittaja ihastui tammesta tehtyyn vaaterekkiin, jota voi siirrellä tarpeen mukaan ja joka vie vähän tilaa. Sopii vaikka makuuhuoneeseen tai kutsujen varanaulakoksi. Oma lukunsa ovat pöydät ja penkit, jotka Sanna on tehnyt tontillaan olevan aitan vanhoista lattialankuista.

Näyttely oli todella herkullinen ja persoonallinen kokonaisuus. Jos et jostain syystä ehtinyt paikan päälle, pystyt kuitenkin tutustumaan Ruoko designin tuotteisiin Instagramissa ja Facebookissa (RUOKO design) ja yrityksen kotisivuilla ruokodesign.com.

On hienoa, että Päijälän kylällä tehdään puusta jopa kahden sukupolven voimin kauniita suomalaisia käyttöesineitä!

Teksti ja kuvat: Ulla Lahtinen

JOULUPUUN LYHYT SALATTU ELÄMÄ

On taas se aika vuodesta, jolloin noin puolitoista miljoonaa kuusta löytää tiensä sisätiloihin ihmisten iloksi. Jo muinaiset roomalaiset ja myös viikingit juhlivat talvipäivän seisausta vihreiden puunoksien seassa. Vanhin virallinen joulukuusi pystytettiin Tallinnan torille jo vuonna 1441. Nykyisin vajaa neljännes kuusista haetaan suoraan omasta tai tuttavien metsästä ja loput kaupasta tai torilta. Tavallisen metsäkuusen sijaan markkinoilla on myös ulkomaisia eksoottisempia kuusia, joiden neulaset pysyvät kiinni puussa pidempään. Perä-Lapissa kuusen syrjäyttää joskus mänty, koska se kasvaa Lapissa pohjoisempana.

Puita ihaillessani olen jo pitkään ihmetellyt, miten vesi nousee maasta maailman korkeimmaksi mitatun jättiläispunapuun ("Hyperion") latvaan. Ilmiö perustuu neulasten haihdutusimuun, joka saa veden kiipeämään Pohjois-Kaliforniassa kasvavan 116-metrisen jättiläisen latvustoon maan ja puun ohuissa putkistoissa. Tämän totuuden edessä on joskus vaikea käsittää, miksi vesi ei nouse jouluna kuusenjalasta edes kahden metrin korkeudessa loistavaan latvatahteen, vaan kuusi lakastuu jo ennen loppiaista.

Selitystä neulasten varisemiseen on etsitty huonon hoidon ohella puun kaatoajankohdasta. Vanhan kansanviisauden mukaan joulukuusi pitäisi kaataa, kun kuu on yhdeksän päivän ikäinen (tänä vuonna lauantaina 29.11.). Uskomuksen mukaan vesi nousee kuun vetovoiman vaihteluiden ansiosta kasvavan kuun aikana puussa ylös ja laskee pienenevän kuun aikana alas.

Kuun valtava vetovoima näkyy luonnossa selvimmin merten vuorovesi-ilmiönä, joka nostaa ja laskee merenpintaa säännöllisesti jopa useita metrejä. Se miten tämä näkyy joulukuusen neulasissa, onkin jo toinen juttu. Entisenä tutkijana selvitin joku vuosi sitten asiaa omassa metsässäni. Valitsin jo alkusyksystä kaksi vierekkäin kasvavaa kuusta, joista ensimmäisen kaadoin "oikeaan aikaan" ja toisen myöhemmin. Laitoin molemmat puut jalkaan ja hoidin niitä hyvin. Koe meni jostakin syystä pieleen. Oppien mukaan kaadettu kuusi varisti neulasensa selvästi aiemmin, mikä nakersi uskoani kansanviisauteen.

Joulukuusen hoidon tärkeimmät tekijät ovat seuraavat:

- *Kaada kuusi mieluiten lauhalla ja kostealla säällä ja laita sen tyvi mahdollisimman pian veteen, ellet laita sitä heti jalkaan. Ota kuun vaihe huomioon, jos siihen uskot.*
- *Jos kaadat puun pakkasella, sulata se hitaasti ja kastele sitä sulamisen aikana, jos mahdollista.*
- *Kun panet kuusen jalkaan ja viet sen sisälle, sahaa sitä ennen kiekko tyveltä, jotta vesi voi nousta puuhun puhtaasta, pihkattomasta sahauspinnasta. Älä kuori tyveä, koska vesi nousee puuhun kuoren alla. Jos kuusi on liian paksu, lyhennä mieluummin puuta tai osta isompi jalka.*
- *Täytä kuusen jalka alussa joka päivä ja myöhemmin joka toinen päivä. Älä sekoita veteen mitään ihmeaineita, vaan mieluiten puhdasta vettä.*

Vaikka joulukuusen elämä kestää sisätiloissa tavallisesti vain viikkoja, hyvä huolenpito voi tuottaa hoitajalleen iloa ja "kiertotalouden nimissä" myös syötävää. Olen saanut joskus tutulta viherpeukalolta joulukuusen uusista kerkistä tehtyä marmeladia ja syönyt muutamana vuonna itse kasvattamaani salaattia tammikuun lopun härkäviikkojen aikaan. Joulukuusen tavoitteena ei ole ikuinen, maanpäällinen elämä. Tärkeintä on hyvä elämä ja ihmisten ihailu. Nauttikaamme siitä.

Teksti: Kari Mielikäinen, kuva: Ulla Lahtnen

MAASSA RAUHA IHMISILLÄ

Luminen hämärä on kuin turvallinen villahuopa ympärillä. Päivä on ollut leuto ja tasaisen pilvinen, kuin harmaa raita kahden pimeän välissä. Johtuneeko pelkästä suomalaisuudesta, että puhtaan, hiljaisen tapahtumattomuuden kokee viihtyisänä, jouluisena? Jouluaatto onkin, ja matka vie saunaan. Akkiä polun varren suuri kuusi herää eloon. Paksun lumen vaimentama, tuskin kuuluva piiskutus ja helähtely kantautuu sen oksistosta. Hiljainen kuhina ilmaisee, että oksien lumiluolissa on suuri parvi pienen pieniä hippiaisiä, joiden ääntely on kuin joulusadun keijujen tiukuhelistimistä lähtöisin. Rauha maassa, rauha luonnossa, nyt, tällä hetkellä, tässä, mutta entä ihmisen sisimmässä? Mieli on taas virittynyt odottamaan iloa, rauhaa, kauneutta ja yhteyttä kuitenkin tietäen, että parhaimmillaankin tarjolla on myös muuta, pahimmassa tapauksessa aivan päinvastaista. Jännitteitä, ristiriitoja, pettymystä, pelkoa, surua, niitä on tarjolla lähellä ja kaukana. Hyvyyttä ja iloakin on, mausteena, mutta missä luotettava rauha, missä enkeleiden riemukkaasti julistama suuri ilo? Jouluevankeliumi tuntuu suloiselta sadulta, josta on otettu juhlaikäyttöön, jos enää siihenkään, seimessä nukkuva Jeesus-vauva ja enkelit.

Maailmassa ei ole turvallista ja kestävää rauhaa, ei valtioilla, yhteiskunnilla, ei perheillä eikä yksilöillä. Onko jouluevankeliumi vain pelkkä toiveuni, jouluaaton ja -aamun kimaltava koriste? Vuoden 1938 käännös kertoo, että yhtäkkiä Vapahtajan syntymästä sanoman tuoneen enkelin kanssa oli suuri joukko taivaallista sotaväkeä, ja he ylistivät Jumalaa ja sanoivat: ”Kunnia Jumalalle korkeuksissa, ja maassa rauha ihmisten kesken, joita kohtaan hänellä on hyvä tahto!” Vuoden 1992 Raamatussa teksti on käännetty seuraavasti: – Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa. Ihmisten keskinäinen rauha tarkoittaa sitäkin, ettei enää ole sotia, mutta niitä on kuitenkin aina ollut ja niitä on aina oleva. Rauha ihmisillä antaa ymmärtää, että ihmiset eläisivät rauhassa itsensäkin kanssa, ei vain suhteessa toisiin ihmisiin ja luomakuntaan. Tämäkään ei ole toteutunut eikä tule tämän elämän aikana toteutumaan. Taivaallinen sotajoukko julisti rauhaa päinvastoin kuin maalliset sotajoukot, ja sitä me kaipaamme, mutta emme ole ihmiskunnan historiassa pysyvänä olotilana kokeneet. Satuako siis, pakenemista elämän ikävistä tosiasioista?

Raamattu kertoo Jumalan ja ihmisen yhteisen historian tavalla, jonka ihmiset kaikkina aikoina voivat ymmärtää. Jumala loi ihmisen yhteyteen kanssaan, josta olisi seurauksena ihmisen ja koko luomakunnan kestävä kukoistus. Ihminen halusi kuitenkin valita oman tiensä, hallita omaa elämäänsä, ja sen valinnan seurauksia elämme, tuntuu että kiihtyvällä vauhdilla. Sanouduimme irti Jumalasta, elämän lähteestä, rakkaudesta, ja jouduimme kuoleman tielle, ei vain tässä elämässä vaan iankaikkisesti. Tämä olisi lopullinen kohtalomme, ellei Jumala olisi jo ennen maailman luomista suunnitellut koko luomakunnalle pelastusta, josta hän antoi lupauksen ihmisille heti alussa. On tuleva Vapahtaja, joka pelastaa ihmis- ja luomakunnan ihmisen aiheuttamasta tuhosta, johon meistä jokainen on osallinen.

Jumala ilmoitti pelastussuunnitelmaansa jo Eevalle ja Adamille, ja kautta koko Vanhan Testamentin Messias-ilmoitukset ovat kirkastuneet siinä määrin, että profeetat kertovat myös tarkkoja yksityiskohtia tulevan Messiaan elämästä ja kohtalosta. Profeetat kuvaavat Messiaan sovitustyön tuloksia: ihmisen uudistettua rakkaussuhdetta Jumalaan, maailmanrauhaa sekä rauhaa ja kukoistusta luomakunnassa.

Raamatun ilmoituksen valossa ymmärrämme, että ihmisvauvana seimessä nukkunut Jeesus kasvoi mieheksi, kuoli meidän syntiemme vuoksi ja hänet haudattiin. Isä Jumala herätti Jeesuksen kuolleista osoituksena siitä, että Jeesuksen sovitustyö on täydellinen ja Jumalalle mieluinen, iankaikkisesti voimassa. Jeesus astui ylös taivaisiin ja on sieltä tuleva tuomitsemaan elävät ja kuolleet, sanotaan uskontunnustuksessammekin. Tuomiolla riittää vain Herran Jeesuksen täydellisyys, jonka Jumala katsoo meille kuuluvaksi ottaessamme vastaan Jumalan lahjan, uskon Jeesukseen. Sitten Vapahtajamme Jeesus hallitsee Rauhanruhtinaana koko luomakuntaa. Kaikki on luotu uudeksi, entinen paha on poissa.

Mutta jo kahdentuhannen vuoden ajan ihmiset ovat saaneet kokea, että Jeesus on nyt jo Rauhanruhtinas, joka on luonut rauhan ihmisen ja ihmistä rakastavan mutta syntiä vihaavan Jumalan välille. Siksi ihmisellä voi olla perusturva ja toivo kaikissa oloissa, kokemuksissa ja myllerryksissä. Ensimmäisenä jouluna luoksemme tullut Jeesus hallitsee kaikkivaltiaana nyt ja aina, ja lopuksi Jumala pyyhkii kaikki kyynelneet silmistämme. Me tulemme lohdutetuiksi. Ja me elämme onnellisina iankaikkisesti. Vaikka tämä ei ole satu.

Teksti: Aulikki Niemi-Savolainen

JOULUPAKINA

Missä pukki luuraa?

Näinä haastavina aikoina ovat joulupukkiakin alkaneet askarruttaa pajansa sijainnin geopoliittiset ulottuvuudet. Varmasti tiedetään vain se, että pukki asustaa Korvatunturilla, mutta tarkat koordinaatit eivät ole yleisessä tiedossa. Virallinen osoitekin on ”Joulupukin paja, Korvatunturi”. Ei postinumeroa, ei maatunnusta. Onko paja aidan tällä vai toisella puolella vai kenties rajavyöhykkeellä? Vaikuttaako sijainti joulupukin vapaaseen liikkumiseen tai lahjojen lähettämiseen? On siinä joulun mysteerissä miettimistä. Varmuuden vuoksi lahjaksi ei kannata toivoa tynnyrillistä raakaöljyä tai ydinsukellusvenettä.

Punaista, harmaata vai valkoista lihaa?

Jouluna kuuluu syödä mahdollisimman epäterveellisesti. Liikaa rasvaa ja sokeria ja ihan liikaa näitä kaikkia. Monet haluavat välttää punaista lihaa. Ainakin paistettuna kaikki liha on yhtä tasaisen harmaata, myös kalkkunan liha ja lipeäkala. Paitsi jos pääsee pahasti kärvähtämään, niin mustaksihan ne ennen pitkää muuttuvat. Kuka muistaa miksi kinkkua kutsutaan harmaasuolatuksi, vaikka kaikki kinkut ovat harmaasuolattuja? Eikä mikään suola ole harmaata. Nimitys on jäänne 40–50 vuoden takaa, jolloin kinkkuja värjättiin punaiseksi nitriitillä, joka sittemmin kiellettiin syöpää aiheuttavana myrkkynä. Että siinä teille punaista lihaa!

Porkkana, rusinamaksalaatikko ja viljapossu EU:n kieltolistalle

EU on päättänyt keskittää voimavaransa kaikkein tärkeimpiin ongelmiin. Direktiivi kurkun suoruudesta kumottiin. Sen sijaan lihaan viittaavat kasvisruokien nimet kielletään. Esimerkkeinä suuresta nimihuijauksesta on mainittu kasvishampurilainen ja soijanakki. Uusi asetus tulee vaikuttamaan myös jouluruokailuun. Paljon kiistelty rusinamaksalaatikko kielletään harhaanjohtavana. Rusinamaksan katsotaan viittaavan alkoholin liiakäytöstä johtuvaan maksan vaurioitumiseen. Eikä sellainen viinastelu sovi nykypäivänä joulun viettoon. Eikä muutenkaan. Toisaalta, ne joiden mielestä rusinat eivät kuulu maksalaatikkoon lipovat karheita makunystyröitään. Rosolli kielletään ilman muuta. Nimestähän ei käy ilmi onko kyseessä kasvisruoka vai jokin muu. Joka tapauksessa se sisältää pork-kanaa (suomeksi possu-broileri), joka on nimestään huolimatta silkkaa kasvista. Lihapullat ja viljapossu antavat ymmärtää, että kyseessä olisi nyhtökauraan verrattavissa oleva tuote. Jos harhauttavien ruokanimien EU-direktiivi laajennetaan koskemaan myös muita kuin lihaksi nimettyjä kasvisruokia, niin lista laajenee huomattavasti: nallekarkki, kalakukko, porilainen, palsternakki (lyhennetty jo nyt muotoon palsternak) jne. Direktiivin ennakointi on johtanut myös hätävarjeluun liioitteluun. Esimerkiksi hernekeittopurkin kyljessä lukee ”Kasvishernekeitto”, vaikka lienee selvää, että kaikki herneet ovat kasviksia, vaikka kaikki kasvikset eivät ole herneitä. Erotukseksi ei-kasvis-hernekeittopurkissa pitäisi lukea ”Perinteinen palvikylki-sikapossuliha-hernekeitto”.

Tähän loppuun liitän Jerry-Paavalin kirjeen joulupukille.

“Hyvä Pukki

Korvatunturi, poste restante (tarkka osoite tuntematon)

Tykkään kaikenlaisista kauko-ohjattavista jutuista. Tänä jouluna toivonkin mahdollisimman ison kasan drooneja (katso oheinen kuva). Niitä on hyvä olla monta, koska karkailevat tai muuten hajoilevat vähän väliä. Tv Jerry-Paavali, Päijälä.

P.S. jos olet siellä aidan toisella puolen, tai et jostain muusta syystä pääse itse paikalle, niin älä kuitenkaan lähetä niitä drooneja ilmateitse.”

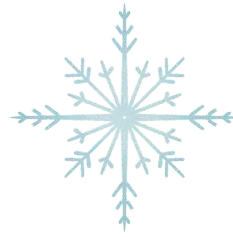
Rauhallista joulua kaikille

Terveisin

DrRainer, Pakinoitsija

TALVELLA TAPAHTUU

la 29.11 Joulun avaus Päijälässä

- Klo 9-13 Joulutori Pirtillä
- Klo 18 Kauneimmat joululaulut ja kylän jouluvalojen sytytys Rukoushuoneella

pe 26.12. klo 13 Tapaninpäivän joulukirkko Rukoushuoneella

Pop-up -tyyppinen kirjastopalvelu on toistaiseksi tauolla (ilmoitus pääkirjaston sivulla)

to 8.1. klo 18 Raamattupiiri Rukoushuoneella (parillisten viikkojen torstaisin)

pe 16.1 klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Antti Heikkinen, Rautavaara

to 29.1. klo 14 Päivätuokio Hartikaisilla Syväniemessä, Pitkävedentie 350

pe 13.2. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Pirjo Hassinen, Päiväretki varjojen maahan

Su 15.2. klo 11-14 Laskiaistapahtuma Päijälän Pirtillä: hernekeitto, laskiaispullat, hiihtokisat

to 26.2. klo 14 Päivätuokio Lahtisilla Tuomaalassa, Tuomaalantie 60

pe 13.3. klo 13 Kirjapiiri Pirtillä: Lars Sund, Kolme sisarta ja yksi kertoja

su 15.3. klo 13 Messu Rukoushuoneella, jonka jälkeen kristillisen yhdistyksen vuosikokous

to 26.3. klo 14 Päivätuokio ja pääsiäisateria nyyttikestiperiaatteella Rukoushuoneella

TIEKIRKON ENSI KESÄN NÄYTTELY

Tiekirkon näyttelytoimikunta on saanut idean kyläläisten yhteisestä valokuvanäyttelystä ensi kesän tiekirkossa.

Näyttelyn otsikko voisi olla ”Elämäni kuva/tärkeä hetki...”, eli kuvassa pitäisi olla omistajalleen tärkeä hetki / paikka / ihminen / ihmisiä, ja siihen liitettäisiin pieni tarina siitä, miksi se on tärkeä. Valokuvien ei tarvitse välttämättä liittyä Päijälään, mutta kuvan antajalla pitäisi olla jokin linkki kylään. Tiedustelut ja kuvia voi lähettää Riitta Hellqvistille ja Aulikki Niemi-Savolaiselle.

Tarkoitus on teettää niistä yhteisesti näyttelyyn sopivat suurennokset, jotka palautuvat sitten näyttelyn jälkeen takaisin omistajilleen.

Ensi kesään on vielä pitkä aika, mutta ottakaa ajatus mietintään ja sydämellenne. Dead line näyttelyyn ilmoittautumisesta on 28.2.2026, jolloin suunnitelmat ehtivät pääsiäisen lehteen. Kevään lehdessä ryhdytään sitten käytännöllisemmin tuumasta toimeen.

Jos kiinnostuit, laita viestiä riitta.hellqvist@gmail.com ja vintturinniemi@gmail.com

KUKKAISTEETÄ JOULUKSI

Voimia kaamokseen

PÄIJÄLÄ
Kylä virran varrella

Suoriessani teeyrttejä mietin aihetta mistä kirjoittaisin joulun Virran Varrelta -lehteen. Huomasin, että aihe oli edessäni, kun ajattelin pussittaa jouluksi yrttiteetä. Se ei varmaankaan ole perinteinen joulujuoma, mutta sopii monille vaihtoehtoksi kahvipöytään. Kulunut kesä on ollut hyvin kukkiva kesä. Sekä maa, että puut ovat kukkineet yeensä runsaasti meiltä jäi kukkimatta ainoastaan omenapuut. Marjapensaitten välit kukkivat valkoapilaa paksuna mattona. Ruusupensaat olivat täynnä kukkia. Pellon reunoilla kukoistivat kehäkukat, sitruunamelissat ja mintut ym. Sadonkorjuuta riittää toukokuusta lokakuuhun. Jokaisella kasvilla on oma aikansa valmistua ja korjuuaika jää monilla kasveilla lyhyeksi. Monivuotiset ruohot valmistuvat alkukesällä. Keväällä kylvetyt kukkivat syksymmällä. Usein käy niin, että kukinta on pian ohi ja poimija myöhästyy. Kukkaisteetä tehdään nytkin niistä kukista ja lehdistä mitä on ehditty poimimaan. Onneksi luonto on monipuolisen rikas lajeistaan, niin että joka kesä on jotakin poimittu yrttikoriin.

Tämän kesän saalis on seitsemän yrtin kukkaistee. Lisäksi myös keittojen ja kastikkeiden mausteiksi olen kuivannut basilikaa, persiljaa, mäkimeiramia, lehtiselleriä ja rosmariinia ym. Siemenmausteiksi on kuminat ja korianterit. Tillin kasvu epäonnistui, mutta sain siitäkin kukintoja etikkakurkkuihin.

Hyötykasvikerhoilu on hiipumassa, mutta tekemistä ja ohjelmia tuntuu kaikilla riittävän väsymiseen saakka, eikä tässä jouluakaan jouten odotella!

Teksti: Aino Ruokola

Kuva: Leena Bragge

Haluatko osallistua lehden tekoon, tai onko sinulla kenties juttuidea?

Ota yhteyttä Ulla Lahtiseen: ullalah48@hotmail.com